

XXI-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

ŠIŲ LAIKŲ ŽMOGUS

2024 m. gegužės 10 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
21st Conference of Junior Researchers in Psychology
A PERSON OF OUR TIMES
May 10, 2024

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Rita Jakštienė

Nariai | Members: Greta Guogaitė,
Agnietė Kairytė, Momina Khalid Butt,
Justė Margevičienė, Dovilė Mikučionytė,
Miglė Rudytė.

Studentai | Students:

Rugilė Goštautaitė, Rūta Macijauskaitė,
Dalia Ustinavičiūtė, Gintarė Ušakovaitė.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Evelina Laurynaitė, Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė | Chair: prof. dr. Roma Jusienė

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
prof. dr. Ilona Laurinaitytė, doc. dr. Antanas Kairys,
doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton,
doc. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė,
doc. dr. Paulina Želvienė, dr. Lauryna Rakickienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

INFORMACINIS RĖMĖJAS

| INFORMATIONAL SPONSOR

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/Proceedings.2024.43>

ISBN 978-609-07-1047-0 (Leidinio forma: Elektroninis - PDF)

Copyright © 2024 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

STUDENTŲ GYVYBINGUMO SĄSAJOS SU SKIRTINGŲ FORMŲ PERFEKCIONIZMU, DĖMESINGO ĮSISĄMONINIMO BRUOŽŲ IR ATJAUTA SAU

Emilija Petraitytė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Subjektyvus gyvybingumas yra svarbus gerovės aspektas, kuris reiškiasi kaip teigiamas gyvumo ir energingumo išgyvenimas (Bertrams et al., 2020). Ankstesni tyrimai rodo, kad perfekcionizmas yra rizikos veiksnys studentų gerovei, tačiau jo ryšio su gyvybingumu tyrimų rezultatai yra prieštaringi. Nevienareikšmiški rezultatai gali būti susiję ir su perskyra tarp dviejų perfekcionizmo tipų (adaptatyvus ir neadaptatyvus) ir su potencialiai žalingą poveikį galinčiais švelninti veiksniais. Šio tyrimo tikslas buvo įvertinti ryšį tarp studentų subjektyvaus gyvybingumo ir perfekcionizmo bei dviejų apsauginių veiksnių - dėmesingo įsisąmoninimo bruožo ir atjautos sau.

Tyrimo dalyvavo 105 studentai, kurių amžius buvo nuo 18 iki 33 m. ($M = 21,9$; $SD = 2,35$). 73% tiriamųjų buvo moterys, 81% - bakalauro studentai. Respondentai pildė skales, vertinančias perfekcionizmą (Slaney et al., 2001), subjektyvų gyvybingumą (Ryan & Frederick, 1997), dėmesingo įsisąmoninimo bruožą (Brown & Ryan, 2003) ir atjautą sau (Raes et al., 2011). Duomenų analizei buvo naudojama klasterinė, vienfaktorinė dispersinė ir regresinė analizės. Rezultatai atskleidė reikšmingus subjektyvaus gyvybingumo, atjautos sau ir dėmesingo įsisąmoninimo bruožo skirtumus tarp tiriamųjų grupių, išskirtų pagal perfekcionizmo raišką. Visi šie požymiai buvo labiausiai išreikšti tarp adaptyvių perfekcionistų, žemesni - tarp neperfekcionistų, žemiausi - tarp neadaptyvių perfekcionistų. Regresinė analizė taip pat atskleidė, kad dėmesingo įsisąmoninimo bruožas ir atjauta sau nepriklausomai prognozavo subjektyvų gyvybingumą net ir atsižvelgus į perfekcionizmą charakterizuojančių ypatybių efektą.

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad dėmesingo įsisąmoninimo bruožas ir atjauta sau gali būti svarbūs veiksniai, sietini su didesniu studentų gyvybingumu, o neadaptyvus perfekcionizmas - rizikos veiksnys gyvybingumui. Gauti rezultatai gali būti panaudoti kuriant praktines intervencijas, skirtas studentų gyvybingumo stiprinimui.

Raktiniai žodžiai: Perfekcionizmas, gyvybingumas, atjauta sau, dėmesingas įsisąmoninimas.

ASMENINIŲ STIPRYBIŲ ĮGALINIMAS ŠIANDIENOS TECHNOLOGIJŲ PASAULYJE – DARBUOTOJO RAKTAS Į SĖKMĘ?

Karolina Poškutė

Vilniaus universitetas

Stiprybių panaudojimas darbe vaidina itin svarbų vaidmenį darbuotojo karjeroje ir pačios organizacijos sėkmei pasiekti. Tai leidžia pasiekti gerų rezultatų, jaustis motyvuotam ir išsiskirti iš kitų, taip pat suteikia pranašumų konkurencinėje, į naujas technologijas orientuotoje darbo aplinkoje bei leidžia pasiekti norimus rezultatus. Panaudoję savo stiprybes, darbuotojai stiprina savo efektyvumą, pasitikėjimą savimi ir asmeninę gerovę. 2023 m. atliekamo tyrimo metu vienas iš uždavinių buvo – Nustatyti stiprybių panaudojimo darbe vaidmenį ryšiui tarp darbuotojo veiklos ir darbo skaitmenizacijos. Tyrimo dalyvavo 228 tiriamieji. Tiriamųjų amžius svyruoja nuo 18 iki 65 metų, o žvelgiant į pasiskirstymą pagal lytį, didžioji dalis dalyvavusių tyrimo, 195 – moterys ir 34 vyrai. Didžioji tyrimo dalyvių dalis dirba

iš ofiso ar kitos darbo vietos arba hibridiniu būdu, kiek mažesnė dalis dirba nuotoliniu būdu visą darbo laiką. Tam, kad atsakyti į tyrimo metu išsikeltus uždavinius, buvo naudotas Pearson koreliacijos koeficientas skalių tarpusavio koreliacijoms analizuoti. Taip pat naudota PROCESS statistinė analizė sukurta A. Hayes, siekiant suprasti stiprybių panaudojimo darbe svarbą įveikiant skaitmenizacijos darbe keliamus iššūkius. Buvo atlikta moderacinė analizė naudojant daugialypę tiesinę regresiją. Gauti rezultatai parodo, kad stiprybių panaudojimas vaidina svarbų vaidmenį kalbant apie darbuotojo veiklą ir darbo skaitmenizaciją. Rasta, kad stiprybių panaudojimas darbe turi reikšmingų sąsajų tarp didėjančio mokymosi poreikio darbe ir darbo atlikties bei inovatyvios elgsenos. Taip pat stiprybių panaudojimas darbe moderavo komunikacijos pertekliaus darbe sąsajas su inovatyvia elgsena. Be to, rasta, kad stiprybių panaudojimas darbe moderavo priklausymo nuo technologijų darbe sąsajas su inovatyvia elgsena. Kuomet darbuotojas geba darbe panaudoti savo asmenines stiprybes, tai jis gali greičiau ir kokybiškiau atlikti savo kasdienės užduotis, taip pat pasiūlyti naujų idėjų darbui efektyvinti. Be to, darbuotojai, gebantys panaudoti savo stiprybes, imasi papildomų, nebūtinų užduočių atlikimo, geba užduotis darbe pritaikyti prie savo asmeninių tikslų, poreikių, įgūdžių. Atsižvelgiant į gautus rezultatus, rekomenduotina ugdyti darbuotojų gebėjimą pažinti savo asmenines stiprybes bei gebėti jas pritaikyti savo kasdieniame darbe.

Darbo vadovė: doc. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Vilnius, Vilniaus universitetas, 2023.

Raktiniai žodžiai: stiprybių darbe panaudojimas, skaitmenizacija, darbo reikalavimai.

AR TRAUMAS PATYRUSIEMS JAUNIEMS SUAUGUSIESIEMS SUNKIAU FORMUOTI SAVO TAPATUMĄ?

Rūta Rastenytė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Suformuoti savo tapatumą – suvokti save kaip vientisą ir unikalią asmenybę – yra vienas iš svarbiausių jaunų žmonių uždavinių. Tyrimuose randama, jog trauminių įvykių patyrimas yra susijęs su tapatumo formavimusi. Kadangi didelė dalis jaunų Lietuvos gyventojų susiduria su trauminiais įvykiais, šiame darbe siekiama nustatyti tapatumo dimensijų išreikštumo skirtumus tarp traumas patyrusių ir nepatyrusių jaunų suaugusiųjų.

Metodai. Tyrimui surinkti duomenys taikant bendruomeninę atranką Vilniaus universitete. Tyrimo imtį sudarė 91 studentas, 71 (78,0 %) iš jų buvo moterys, amžius svyravo nuo 21 iki 30 metų ($M (SD) = 22,29 (1,27)$). Tyrimo dalyviai pildė elektroninį klausimynų paketą, kuriuo surinkta demografinė informacija, vertintas trauminių įvykių patyrimas Tarptautiniu traumos klausimynu (The International Trauma Questionnaire, ITQ; Cloitre et al., 2018) ir Gyvenimo patyrimų skale (The Life Events Checklist, LEC; Weathers et al., 2013) bei tapatumo išreikštumas Tapatumo raidos dimensijų skale (The Dimensions of Identity Development Scale, DIDS; Luyckx et al., 2008). Tapatumo dimensijų išreikštumo vidurkių skirtumai tarp vyrų ir moterų bei tarp traumas patyrusių ir nepatyrusių tyrimo dalyvių palyginti taikant nepriklausomų imčių Student t-testą, o tarp skirtingas traumų kategorijas patyrusiųjų – vienfaktorinę dispersinę analizę (ANOVA).

Rezultatai. Nepriklausomų imčių Student t-testas parodė, jog bent vieną traumą per gyvenimą patyrusios moterys tapatumo sprendimus statistiškai reikšmingai mažiau tyrinėja į plotį ($M (SD) = 3,17 (1,24)$ vs. $M (SD) = 3,73 (0,93)$) ($t = -2,10, df = 51, p = 0,041$) ir į gylį ($M (SD) = 3,21 (0,79)$ vs. $M (SD) = 3,58 (0,55)$) ($t = -2,21, df = 49, p = 0,032$) nei traumų per gyvenimą